

NEWSLETTER - 9/2018

SPIS TREŚCI

Kwatera Główna Hitlera „Wilczy Szaniec” w Gierłodzi	2
Kwatera Główna Dowództwa Wojsk Lądowych (OKH) "Anna" w Mamerkach	4
Twierdza Boyen w Giżycku	6
Muzeum Obozu Jenieckiego STALAG w Olsztynku	7

Kwatera Główna Hitlera „Wilczy Szaniec” w Gierłodzi

Fot. arch.WMROT

W lesie, na obszarze 2,5 km² znajdują się ruiny bunkrów dawnej Kwatery Głównej Hitlera, zwane „Wilczym Szańcem”. Bunkry Kwatery Głównej zostały wybudowane w latach 1940/1944 i otoczone pasem min. W sumie zbudowano tutaj ponad 80 obiektów. Ośmiem ciężkich bunkrów miało betonowe ściany i sufity o grubości 5- 8 metrów. Wszystkie obiekty zostały osłonięte siatkami maskującymi.

Kwatera ta była trzecią, co do wielkości kwaterą główną Führera. Hitler przybył do niej 24 czerwca 1941r., dwa dni po rozpoczęciu operacji „Barbarossa” i spędził w Gierłodzi ponad 800 dni, najdłużej ze wszystkich kwater.

Umieszczenie Kwatery Głównej Hitlera w Gierłodzi spowodowało, że w bliskiej

odległości powstał cały system kwater polowych najważniejszych przywódców III Rzeszy. W Wilczym Szańcu, 20 lipca miał miejsce najślawniejszy zamach na Hitlera. Przeprowadził go 20 lipca 1944 pułkownik hrabia Claus von Stauffenberg.

Hitler opuścił „Wilczy Szaniec” 20 listopada 1944r. Potem próbowano wysadzić bunkry, ale nie było to łatwe, ponieważ były zbyt potężne. Do 1955r. usunięto ponad 54 000 min. Zginęło przy tym 17 żołnierzy. Obecnie kompleks bunkrów udostępniony jest do zwiedzania.

Więcej informacji na: www.wolfsschanze.pl/

Kwatera Główna Dowództwa Wojsk Lądowych (OKH) "Anna" w Mamerkach

Fot. Anna Styrańczyk

Kwatera główna została zbudowana 18 kilometrów od Wilczego Szańca Hitlera, w lesie nad jeziorem Mamry i Kanałem Mazurskim. Na obszarze 250 hektarów wybudowano 200 różnych obiektów, w tym 34 wzmocnionych schronów żelbetowych, dwa ciężkie bunkry przeciwlotnicze oraz wiele drewnianych i murowanych baraków. Kwatera główna została wyposażona w nowoczesny sprzęt elektryczny, system ogrzewania, kanalizację, sieć wodociągową, połączenia telefoniczne i radiowe. Bunkry zakamuflowano zarówno w sposób sztuczny, jak i naturalny, stosując np. siatkę maskującą, beton oraz trawę morską. Cały kompleks kwatery głównej znajdował się w lesie, między jeziorem Mamry a linią kolejową Kętrzyn - Węgorzewo. Podzielony był na trzy strefy. Funkcjonował pod kryptonimem "Anna". Kwatera główna w Mamerkach była miejscem spotkań spiskowców, zaangażowanych w plan zamachu, oraz ich

dowódcy pułkownika Clausa Stauffenberga, który służył tutaj w latach 1941-1943. Bunkry w kwaterze przetrwały II Wojnę Światową.

Z 38 metrowej wieży można podziwiać panoramę jeziora Mamry i okolicy.

Więcej informacji na: www.mamerki.com

Twierdza Boyen w Giżycku

Fot. Marcin Kędzierski

Twierdza Boyen została zbudowana w XIX wieku. Rok 1855 traktuje się jako datę zakończenia jej budowy. Obiekt był stale przebudowywany i modernizowany aż do II Wojny Światowej. Twierdza Boyen była silnie uzbrojona w potężne działa, na jej terenie znajdowały się liczne obiekty wojskowe – arsenał, laboratorium prochowe, spichlerz, a nawet stacja gołębi pocztowych. Jest to najwspanialszy przykład pruskiej szkoły fortyfikacyjnej. Twierdza odegrała ważną rolę w pierwszej wojnie światowej, była bezskutecznie oblegana w 1914 r. a w 1915 r. armia rosyjska została zatrzymana na jej przedpolu. W styczniu 1945 r. obiekt był opuszczony bez walki przez Niemców. Po wojnie do 1957 r. z twierdzy korzystało wojsko. Obecnie obiekt udostępniony jest do zwiedzania.

Więcej informacji na www.twierdza.gizycko.pl

Muzeum Obozu Jenieckiego STALAG w Olsztynku

Fot. arch. Muzeum Obozu Jenieckiego STALAG w Olsztynku

Uruchomione w czerwcu 2015 r. muzeum mieści się na poddaszu olsztyńskiego ratusza. W dwóch salach tematycznych do prezentacji ekspozycji wykorzystano nowoczesny sprzęt (ekrany dotykowe, stoły interaktywne, projektory 3D, stanowiska rzeczywistości rozszerzonej) oraz klasyczne gabloty z pamiątkami historii.

Wystawa w pierwszej sali poświęcona jest dziejom Olsztynka i terenów gminy. Zwiedzający mogą poznać ich historię począwszy od czasów pruskich plemion Sasinów, przez osadnictwo krzyżackie, nadanie osadzie praw miejskich w 1359r., wojny polsko-krzyżackie, okres rozkwitu w XVI w., późniejsze najazdy i okres napoleoński, aż po obie wojny światowe i okres powojenny.

Na początku drugiej sali zaprezentowano kwestie związane z I wojną światową i jej skutkami dla regionu, a w dalszej części – obszerną ekspozycję przybliżającą

dzieje obozu jenieckiego Stalag IB Hohenstein, który działał pod Olsztynkiem w latach 1939-1945. Był to drugi co do wielkości obóz tego typu w Prusach Wschodnich. Pierwotnie baraki, w których go urządzono, miały posłużyć weteranom I wojny światowej, jako kwatery podczas zlotu z okazji 25-lecia bitwy pod Tannenbergiem. Ostatecznie do obchodów nie doszło z powodu wybuchu II wojny światowej.

W jej trakcie przez obóz przewinęło się ok. 400 tys. jeńców różnych narodowości. Najwięcej było wśród nich żołnierzy Armii Czerwonej, Francuzów oraz Polaków. Straszliwe warunki sanitarne, głód, choroby, praca ponad siły i maltretowanie doprowadziły do śmierci ok. 55 tys. z nich. Pochowano ich na pobliskim cmentarzu w Sudwie.

Odwiedzający muzeum mogą zobaczyć, jak wyglądały wnętrza i wyposażenie baraków, w których mieszkali jeńcy, uczestniczyć w apelu na placu obozowym, przeżyć nocny alarm. Zgromadzone na ekspozycji materiały i przedmioty prezentują historię obozu, jego tragiczną i przygnębiającą codzienność, a uzupełniają je wspomnienia i relacje więźniów.

Multimedialne Muzeum Obozu Jenieckiego
Stalag IB i Historii Olsztynka
ul. Ratusz1/ 11-015 Olsztynek
muzeum@olsztynek.pl
tel. +48 89 519 54 90